

ADVIES BURGEMEESTER IN VERBAND MET HULPVERLENINGSZONES BRANDWEER

Toepasselijke wetgeving: wet 15 mei 2007 m.b.t. de civiele veiligheid

K.B. 4 maart m.b.t. samenstelling en werking van de raadgevende
comités

Procedure:

De procedure heeft betrekking op de brandweershervorming en op de vastlegging van hulpverleningszones van de brandweer, die rechtspersoonlijkheid zullen hebben en bijgevolg als autonome overheden zullen optreden. Deze hulpverleningszones zullen worden vastgelegd bij K.B.

Het Provinciaal Raadgevend Comité (PRC), waar de burgemeesters van Oost-Vlaanderen deel van uitmaken, dient binnen de wettelijke termijnen een advies te verstrekken over de hulpverleningszones van de brandweer.

Het advies van de gemeentelijke autoriteiten wordt bekomen via de burgemeester.

Op donderdag 10 april had een eerste vergadering plaats van het PRC onder voorzitterschap van de provinciegouverneur. De gouverneur heeft de burgemeesters een advies van de gemeentelijke autoriteiten gevraagd voor 9 mei.

Als burgemeester win ik dan ook het advies in van het college van burgemeester en schepenen, gemeenteraad en brandweercommandant voor de gestelde datum. Ik voeg in deze nota tevens mijn advies als burgemeester toe.

Stand van zaken:

Momenteel zijn er zes hulpverleningszones nl. Centrum, Meetjesland, Oost, Vlaamse Ardennen, Waasland, Zuid-Oost.

Lokeren behoort tot de hulpverleningszones Oost. De zone Oost bevat naast Lokeren volgende gemeenten : Dendermonde, Berlare, Zele, Buggenhout, Hamme, Lebbeke (7 korpsen voor 170.340 inwoners).

Er circuleren diverse hervormingsvoorstellen en mogelijke hypothesen:

- 1) behoud huidige zones.
- 2) omvorming huidige zes zones naar vier: Centrum, Meetjesland, Vlaamse Ardennen, Waasland + Oost + Zuid-Oost
- 3) omvorming naar 2 zones: Oost en West
- 4) één provinciale zone

Advies

Ik adviseer uitdrukkelijk het behoud van de huidige zone Oost.

Mijn advies is op de navolgende motivatie gesteund.

Argumenten pro behoud zone Oost

- De zone Oost is qua "schaal", aantal korpsen, materiaal en brandweerpersoneel en inwonertal een ruim voldoende schaal om tevens alle diverse kernopdrachten van de

nieuwe wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid te kunnen waarborgen; deze stelling wordt o.a. gestaafd door de zeer gedegen brandweerwerking binnen de huidige zone Oost, met adequate middelen en de zeer goede samenwerking tussen de diverse verantwoordelijke instanties: burgemeesters, brandweercommandanten en manschappen.

- De schaal van hulpverleningszone moet efficiënt zijn. Het schaalvergrotingseffect moet zeker aanwezig zijn. Een schaalvergroting van 7 naar één groot feitelijk korps voldoet ruimschoots aan deze criteria.
- De schaal van een hulpverleningszone moet redelijk en werkbaar zijn om efficiënt en betaalbaar te blijven; controle en aansturing zijn essentieel en renderen enkel ten volle binnen een overzichtelijk geheel. Er is nu een goede hiërarchie waarbij er nog altijd een normaal contact is tussen alle rangen; de vrijwilliger wil deze structuur behouden zien.
- Een van de belangrijke pijlers van de wet van 15 mei 2007 is de betrokkenheid van de lokale besturen. Deze betrokkenheid vindt men terug in diverse aspecten van de wet: betrokkenheid binnen de organen van de zones, via het meerjarenbeleidsplan en de actieplannen, via een gemeentelijke budgetdotatie. De wet bepaalt verder dat er jaarlijks een dotatie wordt vastgelegd op basis van het ontstane akkoord tussen de verschillende betrokken gemeenteraden; de gemeentelijke bijdrage wordt vastgesteld op basis van een akkoord tussen de verschillende gemeenten. Deze betrokkenheid (en overeenstemming van de verschillende gemeenten) kan alleen op een ernstige wijze worden gegarandeerd binnen de schaal van de huidige hulpverleningszone(s).
- De wet van mei 2007 heeft geen enkele wijziging van de bevoegdheden of verantwoordelijkheden van de burgemeester tot gevolg. Deze blijft verantwoordelijk voor de veiligheid en openbare orde, conform de beschikkingen van de Nieuwe Gemeentewet. Verantwoordelijkheid impliceert ook een effectieve aansturing en controle, binnen een transparante en overzichtelijke werking van de zone en binnen realistische afspraken met andere burgemeesters. Dit is alleen mogelijk binnen de schaal van de huidige hulpverleningszone. Er dient verder opgemerkt dat ook de gemeenteraden diverse reglementen inzake brandweer aannemen en deze op elkaar af moeten stemmen. De gemeentelijke autonomie is hier nog belangrijk en afstemming op andere gemeenten is slechts effectief binnen een “kleinschaliger“ raamwerk.
- De huidige zone Oost heeft qua personeelsbezetting een aantal beroepsbrandweperlui en een groot aantal vrijwilligers. Deze mix werkt zeer goed in de praktijk van de zone Oost en de huidige brandweerwerkingen zijn hiermee ten volle vertrouwd. Deze verhoudingen moeten in de te behouden zone worden verdergezet.
- Vrijwilligers blijven een fundamentele steunpijler van de brandweer, ook na de brandweershervorming. Hun motivatie is zeer belangrijk. Uit diverse contacten en vergaderingen is gebleken dat vrijwilligers een enorm belang hechten aan “kleinschaligheid“. Heel wat vrijwilligers dreigen af te haken binnen al te grote zones.
- De financiële gevolgen van de brandweershervorming zijn momenteel geenszins duidelijk. Omzichtigheid en beheersbaarheid van de financiële kosten zijn essentieel. Ook dit is een argument om te starten op een “beheersbare“ schaal, die bovendien geënt wordt op bestaande samenwerkingsverbanden en structuren wat toelaat de kostprijs beter te beheersen.
- Starten op basis van de huidige zone (s) heeft het onmiskenbare voordeel dat er gestart wordt op basis van een bestaand goed feitelijk samenwerkingsverband, wat een veel

gemakkelijker implementatie toelaat van de brandweershervorming zodat de veiligheidseffecten o.a. voor de burgers vlugger worden gegarandeerd.

- Alle burgemeesters en brandweercommandanten van de huidige zone Oost wensen deze zone te continueren, binnen de huidige beheersbare schaal. De brandweercommandant Lokeren heeft mij gemeld dat dit ook het standpunt van hem en zijn officieren is.

Negatief advies tegen grotere hulpverleningszones (zowel tegen 4, 2 zones of één grote provinciale zone).

Ik verwijs naar de argumenten pro behoud zone Oost die aantonen dat een schaalvergroting naar een te grote schaal minder efficiënt is en bovendien naar kostprijs heel wat duurder zal zijn. Nefast is bovendien dat de democratische betrokkenheid van lokale overheden in deze grotere zones ernstig wordt uitgehold en dat de middelen voor burgemeesters om hun verantwoordelijkheden uit te oefenen onvoldoende effectief en transparant worden binnen al te grote zones. Bij al te grote gebiedszones (en zeker bij één provinciale zone) zou het functioneel logisch zijn dat de brandweerverantwoordelijkheid van de burgemeesters verschuift naar de provinciegouverneur, wat evenwel niet in overeenstemming is met de Nieuwe Gemeentewet.

Lokeren, 11 april 2008.

Met achtingsvolle groeten

F. Anthuenis
Burgemeester